

‘We bevinden ons allebei ver van onze hoofdsteden, maar samen bevinden we ons in het hart van Europa.’

‘We proberen de grens een beetje uit te gommen’

‘Wanneer Olympique Marseille tegen Club Brugge speelt, supporter ik voor Marseille’, lacht de burgemeester van Duinkerke. ‘Dat is eigenlijk vreemd, want ik ben er hooguit drie keer geweest, terwijl ik Brugge veel beter ken.’ Precies die nationale reflex proberen **Patrice Vergriete** en zijn Veurnse collega **Peter Roose** met EGTS EuroFlandria te doorbreken. Als covoorzitters van het grensoverschrijdende samenwerkingsverband tussen de regio’s West-Vlaanderen en Flandre-Dunkerque-Côte d’Opale willen de burgemeesters niet alleen de beleidsmakers maar ook de inwoners dichterbij elkaar brengen.

STEFAN DEWICKERE

GUY BOURGEOIS
redacteur Lokaal

STEFAN DEWICKERE

Peter Roose:
‘Veel nationale over-
heden besparen,
terwijl gemeenten
bijkomende opdrach-
ten krijgen. Gelukkig
zijn lokale besturen
flexibel en creatief
in het zoeken naar
oplossingen. Samen-
werkingsverbanden
zoals dit helpen om
nieuwe kansen te
creëren.’

Persoonlijk lijken jullie de Frans-Belgische grens moeiteloos te overbruggen. Waaraan merken jullie dat die wel degelijk nog bestaat?

Patrice Vergriete: ‘In het landschap is de grens onzichtbaar, maar administratief en in de hoofden van veel mensen blijft ze wel degelijk bestaan. België en Frankrijk hebben verschillende institutionele systemen en ook politiek en sociaal-cultureel zijn er verschillen. Denk maar aan mijn keuze voor Marseille. Dat nationale gevoel krijgen we van jongs af aan mee, onder meer via ons onderwijs. Dat bepaalt dus mee hoe we naar de wereld kijken en alleen al daardoor blijft de grens een harde realiteit. En net daarom moeten we samen met Belgische beleidsmakers die nationale reflex proberen te doorbreken. Als we dat niet actief zouden doen, gebeurt er helemaal niets. Maar zo’n grensoverschrijdende samenwerking gaat dus niet vanzelf en vraagt een aanzienlijke inspanning.’

Peter Roose: ‘Daar moeten we inderdaad elke dag aan werken, want met ons samenwerkingsverband gaan we een beetje tegen de stroom in. Terwijl er toch veel meer overeenkomsten dan verschillen zijn tussen onze regio’s. We bevinden ons allebei ver van onze hoofdsteden, maar samen bevinden we ons in het hart van Europa. Aan beide kanten van de grens wordt economisch ook veel toegevoegde waarde gecreëerd, zowel in de regio Flandre-Dunkerque-Côte d’Opale als in West-Vlaanderen.’

Informeel vonden jullie regio’s elkaar al langer. Waarom was het nodig om die samenwerking ook officieel te organiseren?

Patrice Vergriete: ‘Al in het begin van de jaren 2000 ontstonden de eerste vormen van samenwerking. Maar het was belangrijk om van een informele naar een formele, georganiseerde solidariteit te evolueren. Het is goed dat beleidsmakers elkaar kennen, maar de dialoog mag niet afhangen van persoonlijke relaties. In 2009 zijn we officieel een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking geworden, een EGTS. Binnen zo’n Europees grensoverschrijdend samenwerkingsverband kunnen lokale en regionale overheden uit verschillende lidstaten structureel samen-

werken, zelf projecten beheren, Europese subsidies aanvragen en gezamenlijke acties uitvoeren. Omdat ‘EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d’Opale’ wel erg technocratisch klonk, veranderden we de naam onlangs in EGTS EuroFlandria.’

Peter Roose: ‘Een EGTS is een handig instrument omdat het gemeenten en andere partners aan beide kanten van de grens een impuls geeft om beter samen te werken. Rond de tafel zitten vertegenwoordigers van het lokale, regionale en nationale niveau. We leren elkaar en de verschillende structuren beter kennen en werken samen aan thema’s als mobiliteit, economie, gezondheid en andere gedeelde ambities en problemen. Ook voor cultuur en toerisme willen we sterkere samenwerkingen ontwikkelen.’

Patrice Vergriete: ‘We proberen de grens een beetje uit te gommen en ervoor te zorgen dat ook onze inwoners elkaar nog beter leren kennen.’

De EGTS bracht al een handige kaart uit met een overzicht van het openbaar vervoer en achttien mobiliteitshubs in de grensregio. Dat is iets heel tastbaars. Waaraan merken de inwoners nog dat EuroFlandria bestaat?

Patrice Vergriete: ‘Neem de gezondheidszorg. We kampen aan beide kanten van de grens met een moeilijke toegang tot zorg. Dankzij het werk van EuroFlandria kunnen Belgen en Fransen hun ziekteverzekering ook over de grens gebruiken in onze *Zone Organisée d’Accès aux Soins Transfrontaliers*. We beconcurreren elkaar dus niet, maar werken samen. Toen er een tekort aan oogartsen was in Duinkerke bijvoorbeeld, konden inwoners met hun Franse ziekteverzekering in Veurne terecht. Dat is een heel concrete oplossing voor een dagelijks probleem. Al zijn de inwoners misschien niet altijd op de hoogte dat dat onze verdienste is.’

Peter Roose: ‘We proberen voortdurend meerwaarde te creëren. Vorige week besprak onze thematische werkgroep economie een nieuwe Franse studie met voorstellen voor economische samenwerking. De Belgische en Franse vertegenwoordigers in de werkgroep willen nu bekijken hoe we grensoverschrijdende stages voor werknemers en studenten kunnen stimuleren. Dat zullen we dan verder uitwerken met France Travail, de VDAB, onderwijsinstellingen en arbeidsmarktpartners. Zo willen we de arbeidsmarkt aan beide kanten van de grens verder openstellen.’

Waar zijn jullie tot dusver het meest trots op?

Peter Roose: ‘Een project dat bijzonder veel im-

pact had op het grondgebied, is het in 2022 opgeleverde Interreg-project Mageteaux. Door de bouw van een noodpompgemaal en een schuifconstructie kan overtollig water nu ook via het grondgebied van Duinkerke worden afgevoerd wanneer de sluizen in Nieuwpoort gesloten zijn. Zo vermijden we overstromingen. En daarvoor pasten we zelfs een negentiende-eeuws verdrag tussen België en Frankrijk aan. Ik pik dat project eruit omdat het niet alleen terreinwerk was – met een concrete impact op landbouwers en inwoners – maar ook een juridisch luik omvatte. Dat illustreert mooi hoe veelzijdig onze werking is.’

Patrice Vergriete: ‘De grootste verdienste van EuroFlandria vind ik dat beleidsmakers aan beide kanten van de grens elkaar nu kennen en waarderen. We begrijpen beter welke de bevoegdheden zijn van de verschillende actoren en hoe alles politiek en technisch werkt. Ook de technische experts kennen elkaar intussen goed. Als er zich een crisis voordoet, is dat van onschatbare waarde.’

Peter Roose: ‘Tijdens de coronapandemie hebben we gemerkt hoe belangrijk dat netwerk is. De grenzen waren gesloten, maar op onze website was alle relevante informatie beschikbaar, met een overzicht van de maatregelen en de situatie aan beide kanten van de grens. Zulke informatie is essentieel in een crisissituatie.’

Patrice Vergriete: ‘Afhankelijk van de noden brengen we in onze acties en projecten de juiste partners samen. Ieder land heeft zijn eigen systemen, maar we vinden telkens de juiste gesprekspartners. Die manier van samenwerken, waarbij vaak ook verschillende bestuursniveaus betrokken zijn, functioneert goed.’

Duinkerke maakt een nieuwe industriële ontwikkeling door. Welke uitdagingen brengt die groei mee, en welke daarvan kunnen jullie samen aanpakken?

Patrice Vergriete: ‘Voor de regio Duinkerke zijn de ecologische en energetische transitie vandaag de belangrijkste uitdagingen: het koolstofvrij maken van de economie en industrie op ons grondgebied. Water, energie, mobiliteit en de renovatie van woningen: gemeenten en steden staan centraal in die evoluties. Tegelijk groeit onze containerhaven exponentieel, boomt het toerisme en vestigen zich tal van bedrijven in innovatieve sectoren. Die economische groei brengt uitdagingen mee op het vlak van huisvesting, bouw, mobiliteit en gezondheidszorg. Zo heeft twaalf procent van de inwoners in onze regio geen huisarts, de A16 dreigt verzadigd te geraken ... Sommige uitdagingen

STEFAN DEWICKERE

gen zijn heel specifiek, maar andere delen we met Veurne en andere Vlaamse steden. Ook daar kunnen we samenwerken.’

Peter Roose: ‘Alle lokale besturen in Europa staan voor diezelfde ecologische en energetische uitdagingen. Tegelijk zien we dat veel nationale overheden besparen, terwijl gemeenten bijkomende opdrachten krijgen. Waar vinden we dan de nodige middelen? Gelukkig zijn lokale besturen flexibel en creatief in het zoeken naar oplossingen, ook in moeilijke tijden. Samenwerkingsverbanden zoals dit kunnen helpen om nieuwe kansen te creëren.’

Leren jullie daarbij ook van elkaars manier van besturen?

Peter Roose: ‘Binnen EuroFlandria delen lokale besturen en hogere bestuursniveaus goede praktijken, en dat werkt vaak inspirerend. Zo experimenteren we in de gemeenteraad van Veurne nu met het Franse systeem van *conseillers délégués*. Daarbij kan de burgemeester gemeenteraadsleden, zowel uit de meerderheid als de oppositie, een specifieke opdracht toekennen waardoor ze ook een grotere inhoudelijke rol vervullen. We zijn er pas mee gestart, dus het is nog even afwachten hoe het werkt.’

Patrice Vergriete: ‘Ook wij laten ons inspireren. Traditioneel heeft een burgemeester in Frankrijk veel macht en staat die aan het hoofd van een grote absolute meerderheid, terwijl men in België meer via overleg en coalitievorming werkt. Denk maar aan het fenomeen van de wisselmeerderheden: daar kijken we in Frankrijk met belangstelling en soms met grote ogen naar. *(lacht)* Door samen te werken, ontdek je andere manieren om naar bestuur en besluitvorming te kijken.’

EuroFlandria werkt vaak achter de schermen. Met het project ‘Buren zonder Grenzen’ brachten jullie al Franse en Belgische inwoners met elkaar in gesprek. Hoe willen jullie ervoor zorgen dat de inwoners de samenwerking nog sterker gaan zien en voelen?

Patrice Vergriete: ‘Onze naamsverandering is al een eerste stap. We willen met EuroFlandria verder kijken dan de institutionele perimeter en

Patrice Vergriete:
‘Het was belangrijk
om van een
informele naar
een formele,
georganiseerde
solidariteit
te evolueren.
Het is goed dat
beleidsmakers
elkaar kennen,
maar de dialoog
mag niet afhangen
van persoonlijke
relaties.’

Patrice Vergriete:
‘De grootste
verdienste van
EuroFlandria vind ik
dat beleidsmakers
aan beide kanten
van de grens
elkaar nu kennen
en waarderen. We
begrijpen beter welke
de bevoegdheden zijn
van de verschillende
actoren en hoe alles
politiek en technisch
werkt.’

Peter Roose:
‘Door de bouw van
een noodpomp-
gemaal en een
schuifconstructie
kan overtoollig
water nu ook via
het grondgebied
van Duinkerke
worden afgevoerd
wanneer de sluizen in
Nieuwpoort gesloten
zijn. Zo vermijden
we overstromingen.
Daarvoor pasten we
zelfs een negentiende-
eeuws verdrag tussen
België en Frankrijk
aan.’

onze inwoners meer betrekken. Zoals Peter al aangaf: tijdens de coronacrisis bracht ons platform als enige de situatie aan beide kanten van de grens in kaart. In de komende jaren willen we nog meer zulke initiatieven ontwikkelen, dicht bij de burger. Samenleven moet centraal staan, niet alleen het technocratische of institutionele aspect. Dat is de uitdaging.’

Jullie samenwerking gaat niet alleen over economie, zorg of waterbeheer. Als Cities of Remembrance zijn Veurne en Duinkerke ook mede-initiatiefnemers van ‘The Dunkirk Appeal’. Is dat een oproep om de herinnering aan de Wereldoorlogen levend te houden en om onze democratische waarden te beschermen?

Patrice Vergriete: ‘In Europa zien we al langer dat extremisme en racisme opnieuw in opmars zijn. Toen Peter en ik begonnen na te denken over de vieringen van het einde van de Tweede Wereldoorlog, vonden we dat onze geschiedenis ons de verantwoordelijkheid gaf om ons daarover uit te spreken. Veel inwoners van Duinkerke kennen de geschiedenis van hun stad niet meer. Ze weten niet dat er op 9 mei 1945 nog amper driehonderd mensen in de stad woonden. En velen weten ook niet meer hoe het extremisme van de jaren dertig kon ontstaan en opgang maken. Dat gebrek aan historische en politieke kennis maakt extremisme, nationalisme en racisme vandaag opnieuw mogelijk.’

‘Onze gedeelde bezorgdheid over dat gebrek aan historisch besef leidde onder meer tot de ‘Dunkirk Appeal’ en later ook ‘Het Engagement van Brussel’, waarbij ook andere Europese steden zich aansloten. Het is belangrijk dat mensen hun geschiedenis kennen, ook de lokale geschiedenis. Samen met andere lokale besturen moeten we blijven herhalen: nooit meer.’

Peter Roose: ‘De bevolking moet alert blijven en de gevolgen van nationalisme en racisme in het verleden kennen. Lokale besturen staan

het dichtst bij de burgers en kunnen hen rechtstreeks aanspreken, bijvoorbeeld via verhalen over lokale verzetshelden of toelichting over de jaren dertig.’

Wat opvalt aan jullie samenwerking: jullie zijn ongelooflijk gemotiveerd. Wat is jullie advies aan andere regio’s die grensoverschrijdend (willen) samenwerken?

Patrice Vergriete: ‘Geduld oefenen. (lacht) De institutionele systemen verschillen, net als de nationale invalshoeken. Die verschillen moet je soms overstijgen en dat vraagt tijd. Maar minstens even belangrijk zijn de menselijke contacten en de goede, vriendschappelijke relaties.’

Peter Roose: ‘En hard werken. Ik ben in de eerste plaats burgemeester van Veurne, maar ik werk ook heel graag samen met mijn Franse collega’s. Als je iets graag doet, steek je er automatisch meer tijd in. Deze samenwerking levert mij geen electoraal voordeel op, maar ze heeft wel een grote regionale meerwaarde. Daar haal ik veel voldoening uit.’

Wie jullie bezig hoort, weet dat er meer overeenkomsten dan verschillen zijn tussen jullie regio’s. Maar wat als jullie er toch één verschil zouden moeten uitpikken?

Peter Roose: ‘Uiteindelijk is de taal het enige verschil. Dat is de enige echte grens. De mentaliteit, de *esprit*, is overal dezelfde. Ik voel mij in deze streek altijd en overal thuis, aan beide kanten van de grens. Dat hoeft ook niet te verbazen, aangezien we eeuwenlang deel uitmaakten van dezelfde regio: het graafschap Vlaanderen.’

Patrice Vergriete: ‘Ik ben altijd veel in Veurne en bijvoorbeeld De Panne geweest. Vandaag zie je ook steeds meer Belgische auto’s in Malo-les-Bains en Duinkerke. Die natuurlijke uitwisselingen nemen voortdurend toe. Ook heel wat Belgische investeerders zijn actief in de haven van Duinkerke. Onze inwoners leven eigenlijk al

grensoverschrijdend en stap voor stap ontstaan er steeds meer contacten en uitwisselingen. In die zin ga ik volledig akkoord met wat Peter zegt: eigenlijk blijft de enige echte grens de taal. En daar hebben we het geluk dat veel Vlamingen ook Frans spreken. Dat is een groot goed, want

in Frankrijk proberen we de kennis van het Nederlands wel te stimuleren, maar de laatste jaren lijkt toch vooral het Engels als tweede taal in opmars. Dat zoveel Vlamingen Frans spreken, is dus een enorme meerwaarde. En daar ben ik hen ook zeer erkentelijk voor!’ —

Zet je duurzame toekomst op de kaart

Toenemende reglementeringen, krappe budgetten en een gebrek aan tijd en expertise maken de verduurzaming van publiek vastgoed steeds complexer. Herkenbaar toch?

Meer doen met minder m². Meer impact maken. Veb helpt je ontdekken welke gebouwen klaar zijn voor de toekomst en waar je het meeste impact kunt realiseren. Een transitie die klopt voor jouw organisatie. Laat je inspireren door organisaties die je voorgingen.

Bekijk hun verhaal via veb.be/transitiebegeleiding of maak meteen een afspraak.

